

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla XLVI. Is, qui in ius succedit alterius, eo iure, quo ille uti debebit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

postb. l. post dotem. ff. solu. matr. Ergo non est recurrendum ad verisimilia, quibus suppleatur eiusmodi defectus.

R. Casus omissus pro omissio habetur, quando aliud natura rei, & ratio non suadet. Contingit autem non raro, ut talis sit dispositio, & tanta rerum connexio, ut ab expresso ad tacitum necessariò facienda extensio sit. Bald. in c. Quia. de iudicis. Barb. axiomate 39. n. 3.

Obj. 2. In l. Veteribus. ff. de pactis. dicitur interpretationem faciendam esse contra eum, qui legem conventionis potuit apertius dicere, & inf. reg. 57. idem repetitur: quasi velint jura hæc alio medio opus non esse, puta conjecturis, & similibus.

R. Facere interpretationem contra obscurum legis conditorem, & uti verisimilibus non repugnant inter se. Imò utendum hisce pro interpretatione temperanda, ne per illam nimium gravetur. Verisimilitudo enim rationis, & naturæ amica est. Aymo cons. 75. n. 24. Baldus consil. 130. l. 3.

Obj. 3. Omnis probatio necessariò concludere debet, nec sufficit fieri pos-

se, ut res ita se habeat, vel non habeat, sed certitudo requiritur. l. non hoc. C. Unde cognati. l. Neque naturales. C. de probationibus.

R. Aut quaritur de his quæ certo cognosci, & probari possunt, aut de illis, quæ non nisi probabilibus, & verisimilibus confirmantur. In illis valet regula, necessariam probationem adhibendam: in his sufficiunt ea, quæ demonstrationum loco subduntur, & fidem faciunt, juxta rei qualitatem, & conditionem. Bald. Consil. 62. l. 2. Mascardi. de probat. Conclus. 671. Card. Tusch. lit. P. Concl. 764. Barb. axiom. 191.

VI. Quod in Regula additur, quod plerumque fieri consuevit, inspiciendum esse, indicat, ab usitato, seu à consuetis argumentum sumi posse. Nam contractus, & testamenta, ubi opus, ex iis, quæ ut plurimum accidunt, interpretari possumus, ut latius exponit Eberh. in loco ab usitato seu à solitis. illud specialiter notans præsumendum pro his, quæ diu agitata sunt in Ecclesia Dei patiente, & tolerante superiore. c. Constitutus. & ibi Panorm. de relig. dom. & c. Ecclesiasticar. dist. 11.

REGVLA XLVI.

Is, qui in ius succedit alterius, eo iure, quo ille, uti debebit.

I. Concordat illa l. C. 137. Qui in ius, & dominiumve alterius successit, iure suo uti debet. Pro intellectu scire oportet, duplices successores esse. Qui-

dam dicuntur universales, ut hæredes, bonorum possessores, & ex Trebelliano succedentes. Atque hi propriè juris successores audiunt, quia

in

in universum jus defuncti succedunt. *l. Quoties. §. hæredes. tit. de hæred. instituendis.* Alii dicuntur successores singulares, ut singularium rerum emptores, donatarii, legatarii, & similes, qui in rem ipsam, & jus singulare succedunt. *l. Quædam. tit. de edendo. Caram. Theol. fund. n. 664.* Iam sicut in bona alterius, sive ab intestato sive testamento quis succedit, ita quoque in regnum, dignitatem, seu prælaturam, de quibus omnibus ordine dicendum erit.

I. Exempla Gloss. sunt I. Conventio, seu pactum ab antecessore initum de oblationibus cum Episcopo dividendis à Monasterio servandum præcipitur in *c. Eleutherius. 18. q. 2. Bart. in c. Ad hęc. de solutionib.* **2.** Successorem convenire licet per rescriptum impetratum contra prædecessorem. *c. Dilecti. de so. compet.* **3.** Hæres non usu capit. quod non ulu capiebat defunctus, cui successit. *l. Cum hæres. de diversis, & temporalibus præscript.* Sic Gloss. quibus adde. **4.** Illic hæres conveniri potest, & debet, ubi defunctus conveniendus erat. *l. hæres. absens. tit. de iudic.* **5.** Laicus hæres clerici lite cum defuncto contestata coram iudice Ecclesiastico convenitur, & è contra DD. in *l. Venditor. tit. de iudic.* **6.** Quod delicta attinet. Si quis de crimine accusatus ante sententiam moritur, hæres ipsius prosequi causam potest ad demonstrandam innocentiam. *Romanus singulari 303.* **7.** In pœnis similiter (corporales excipio) si defunctus ad pecuniariam damnatus erat, à successore perfolvenda erit. quod per sententiam condemnationis Magistra-

tui bona damnati obligantur, ut inde satisfiat: neque conveniens ullo modo reputatur, per successionem accrescere substantiam hæredis, alterius verò minui. Quamobrem fiscus etiam ubi ad hæredem, aut quemcunque alium devenisse bona confiscata intellexerit, absque mora abripiet; non quòd culpam defuncti hæres suscepisse videatur, sed quod realia debita omnium creditorum exolvere debet. *c. 2. de præscript. in 6. l. commissæ. tit. de publicanis. V. Silv. V. Hæreditas III. Barb. in c. Parochiano. de paroch. Comitol. l. 4. q. 42. Gaill. de pæ. publ. l. 1. c. 20. n. 23. Fachinaum. l. 1. Contror. s. 4.*

III. Amplia I. Ut extendatur ad hæredes mediatos, & posteriores: quia hæredis appellatio non solum ad proximum hæredem, sed etiam ad ulteriores refertur. Nam & hæredis hæres, & deinceps hæredis appellatione continentur. *l. hæredis appellatio. tit. de verb. signif.*

2. Quamvis non sit ex affe hæres, sed ex parte tantum: quod pro ea parte, quàm obtinet, repræsentat defunctum. In reliquis autem censetur extraneus. *Bald. l. fin. & l. si adulter. C. de hæred.*

3. Quamvis in conventionione, stipulatione, aut pacto nulla hæredis mentio facta sit: quia ejusmodi defectum leges suppleunt, finguntque in instrumento nomen hæredis positam esse. *l. Si pactum. tit. de probat. DD. in l. Postulante. tit. ad Trebellian.*

4. Nec proderunt exclusivæ particulæ, *Solummodo, tantum, dumtaxat,* & similes. Nam si venditor pactus esset, nulli,

nulli. quàm sibi licere rem venditam reddito precio recuperare, nihilominus hæredi permittetur. Vnde non nisi extraneas personas excludunt particula prænominata. *l. Si necessarias. §. pen. ff. de pignoratitia actione. l. Stipulatio. ff. de verb. obligat.*

5. Defuncti jus ita hæredi proprium est, ut impediatur ea, quæ ratione personæ suæ aliunde habet. Mater ex grat. bona paterna filii vendit, malè quidem, si tamen ipsius hæres esse filius velit, bona sic vendita recuperare non potest, dicendo. Ego bona hæc repeto, non ut hæres matris meæ, sed ut propria mihi à patre relicta. *l. Cum à matre. C. de rei vendic. l. Venditoribus. de reb. alien. vel non alienandis. eod.*

Item si contra prohibitionem patris sui filius alienaverit bona quædam extra familiam in extraneum, non poterunt hæres ipsius ejusmodi alienationem revocare, dicendo, se in bonis illis substitutos fuisse. *l. filius am. §. Cum pater ff. de legat. 1. l. Vindicantem. ff. de erig.*

6. Extenditur etiam ad forum conscientie. Sicut enim defunctus, cum viveret, conscientiam suam exonerare debebat, ita cum neglexerit, hæres supplere tenetur. Vnde hæres sive filius, sive extraneus, debet primò omnia debita solvere, sive fuerint ex contractu, vel quasi contractu, sive ex maleficio, & quasi, sive res pervenit ad hæredem, sive non, modò bona hæreditatis sufficiant. *Secundò* expedire omnia legata. *l. fin. C. de iure deliberandi. Tertio* vota realia à defuncto edita v. gr. dandi tantum pauperibus, erigendi aram, &

similia. Personalia vota cum defuncto extincta censentur, *Decanus l. 2. c. 19. l. 8. c. 29. & 39. Gaill. l. 1. de pac. pub. c. 20. Less. c. 20. dub. 20. Barb. in c. Licet. de Voto.*

IV. Obj. 1. Mors omnia solvit. *Auchen. de iureiur. à moriente præstito. præsertim crimina, & pœnam. l. defuncto. ff. de publ. iudic.* Deinde subiecto extincto qualitas inesse non potest. *l. tutela. ff. de legitim. tutorib.*

R. Distinctio faciendâ est inter realia, & personalia. Hæc quæ personæ sic propria sunt, ut alteri convenire nequeant, unâ pereunt: illa verò non item, ut ex dictis liquet. Communis enim DD. sensus est, debita defuncti ab hæredibus præstanda, damna compensanda, & satisfaciendum esse obligationibus, quibus res ipsa & bona censentur affecta. *V. Sebast. Medicis. tract. Mors omnia solvit, ubi Casusso. numerat in quibus fallit.*

Obj. 2. Hæres non potest ratificare factum defuncti, quod tamen hic, cum viveret, poterat. *l. bonorum. ff. Rem ratam haberi. l. 3. de bon. poss. eod.*

R. Contractus, & pacta priusquam absolvantur, non sunt juris, sed meri facti, ob eamque causam ad hæredes non transeunt. *l. Consilio. ff. de cur. tutoribus furiosis dand.* Hinc si donatarius obeat ante acceptationem jus acceptandi ad hæredes non transit, licet donatio fuisset absenti per Notarium stipulata. *Tiraquell. de constit. n. 9.*

Obj. 3. Hæres totam dotemolvere debet, ad quod non tenebatur, defunctus maritus. Nam ultra id, quod commodè facere potest, leges non urgent.

S

gent.

gent. l. un. c. de privilegio dotis. l. quia tale. ff. solv. matrim.

R. Non idem hæredibus, qui uxoris filii non sunt, quod marito indulgendum Ius censuit. Vnde quamvis prodigè dotem absumpsisset non nisi pro commodo restituere cogitur, quod privilegium hæredibus non debetur, sed totam, quanta erat, dotem reddent.

V. Quod attinet alios successores, non hæredes, hæc pauca observatu digna sunt.

1. Bonorum possessor universalis, quoad effectum, loco hæredis est, ejusque appellatione continetur, tam in statutis, quàm in privilegiis. l. l. §. bonorum. ff. ad Trebell. l. Si filius eod. Si qui omissa causa testamenti.

2. Eodem jure tenetur, cui omnia bona legata sunt, quamvis non ut hæreditas, quia censetur fideicommissari-

us universalis. l. Nam quod. ff. ad Trebell. teneturque solvere æ alienum, sicut quilibet bonorum successor universalis.

3. Successor in regno, vel principatu, antecessoris sui contractus non debet, nec absolute potest dissolvere. c. l. De probationib. Plot. Consil. 11. alias non inveniet, qui commercium cum ipso habere velit. Baldus in l. Princeps. ff. de legib. Moron. de treuga, & pace. Qu. 17. n. 2.

Nec obstat, quod successori suo antecessor nihil præscribat. Hoc enim in pactis conventis fallit ex præsumpto quodam, & tacito inter subditos & principes scedere.

4. De successoribus singularibus idem dicendum est, teneri scilicet ad pacta non personalia. Bald. cons. 159. & Dynu, quem vide.

REGVLA XLVII.

Præsumitur ignorantia, ubi scientia non probatur.

I. **Q**uod in Reg. 13. Ignorantia facti, non iuris excusat, monui de facto alieno intelligendum, hæc quoque servit. Non enim, quæ ab aliis geruntur, nobis præsumitur nota esse, nisi certis indicijs probetur, ut exempla docent. Nam 1. In c. Proposisti, dist. 82. digni veniã dicuntur, qui ignorarunt statutum Syricij, in provinciam delatum esse de penã incontinentium sacerdotum. 2. in c. si verã. 2. De sent. excomm. non esse excommunicatum declaratur illum, qui ignorans clericum esse, manus vio-

lentas intulit. 3. In l. Super servu. c. qui milit. non poss. præsumitur dominus ignorasse servum suum militiae ascriptum esse. 4. l. Hoc autem. ff. de admin. tutorum, ignorasse tutorem præsumitur, se tutorem datum esse. Hæc enim, & similia facti sunt, & quidem alieni: eorumque ignorantia tunc excusat, cum in iudicio allegata fuerit. l. Verum. ff. de probat. Bald. in l. Quicumque. n. 4. C. de servu fugit. Iason. in di. l. Cum quid. n. 25. Gall. l. 2. ebf. 46. n. 20.

Quod autem dicitur, scientiam proban-